

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felélős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Szociális reformok és a város

A szocializmus álarcá alatt lefolyt zsidó-forradalom és világhuralmi szárnypróbálgatás az, hogy a nincstelen lateinereket és a verejtékező munkástömegeket időszerű szociális reformok útján igyekezzünk a destruktív romboló áramlatokkal szemben ellenállókká és befogadásra egyenesen képtelenné tenni. Parancsoló szükségszerűség ez, nemcsak a polgári társadalom jól felfogott érdekében, hanem saját fajtestvéreink iránti kötelességünk teljesítésében is. Az ország rendje és nyugalma, fajunk fenntartása és uralkodó szerepe egyaránt megkövetelik tőlünk, hogy elszakíthatatlan köteléssel fűzzük magunkhoz azt a társadalmi réteget, amely nagy tömegénél és magasabb fokú intelligenciájánál fogva teremtésre és vezetésre hivatott.

A forradalmak lezajlása és elmulása óta immár egy teljes esztendő mulott el s ha akár a nemzet egyetemét, az államot, akár egyes alkotórészeit, az autonóm törvényhatóságokat nézzük, alig, vagy egyáltalán semmi jelét sem látjuk nemcsak a józan ész politikájának, de még a multakon való okulásnak sem. S amit az államnál a kül- és belpolitikai zavarokkal, ha nem is menteni, de legalább magyarázni tudunk, nem tudjuk ugyan azt tenni az egyes autonóm törvényhatóságoknál. Seholy, semmi nyomát sem látjuk például Debreczenben a szociális irányu haladásnak, a komoly alkotó munkának és törekvésnek. Mintha azt hinné a város, hogy a vesztély elmúltával elmúltak volna az okok is, amelyek azt előidézték. Szó szerinti *strucopolitika*t csinálnak a városházán és nem akarnak látni az orruk hegyéig sem. Pedig éppen itt volna az ideje.

A rettenetes drágaság hajmeresztő eredményeket produkált a városban s ha a polgármester ur egyszer rászánna egy napot arra, hogy aláírás helyett hasznosabb munkát is végezzen és a tisztí főorvossal végigjárja a város pincelakásoknak nevezett tüdővész és bujakór odulepeit, aligha rémületté nem fagnya a mosoly derűs ábrázatán. Nem egy, de száz és száz Hatvan-utca 42 van a városban, hol hatósági asszisztencia mellett tanyázik és orgiázik a nyomor és fürtelem, mert a Népkönyha nem működik s a Lakáshivatal nem mer a 8—10 szobás zsidó-kéjlakokhoz nyulni. A kórházba nem férnek a bujakóros és közvesztélyes elmebetegek, mert egy egész pavillont foglalnak le szabály- és józanészellenesen a járványbetegeknek, a gyógyíthatatlan betegeket pedig a Nagy-

templom lépcsőjén szedi föl az emberseges rendőrörszem s keservesen megbánja jószívűségét, mert törököt fogott, aki nem eresztí, mivelhogy egy kétágyas menedék sincs a 120 ezres városban. Az élelmiszer drágább nálunk, mint akár Budapesten, mert az Árvizsgáló Bizottság csak a borbélyokkal tud erélyesen elbánni s tétlenül nézi, hogy a piacokon hallatlan vakmerőséggel garázdálkodik a kofa-lelketlenség.

... De hisz egész litániát írhatnánk mi össze azokból a tarthatatlan állapo-

tokból, amelyekben ez a jobb sorsra érdemes város bővelkedik. Egész litániáját írhatnók össze azoknak az égetően szükségese és halaszthatatlanul sürgős szociális reformoknak, amelyeknek elodázása és meg nem valóstítása egyenesen merénylet a város, a polgári társadalom és a háza ellen. Az idő int és figyelmeztet... Ki tudja: meddig várhatunk még? És: quousque tandem abutere Márk Endre? Meddig él még vissza túrelmünkkel a magával is jöhetőetlen városi magisztrátus?

Vita a kormányprogramm körül

— A nemzetgyűlés ülése —

Budapest, július 29. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését *Bottlik* József elnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg. Folytatták a kormányprogramm körül megindult vitát. Első szónok: *Grieger* Miklós a magyarországi szociáldemokrata párttal foglalkozik, amely szerinte melegágya és előkészítője volt a proletárdiktatúrának. A szociáldemokratapárt az 6 szakszervezeteivel, gyűléseivel, sajlójával szította azt a tüzet, amely ránk zudította a proletárdiktatúrát. A szociáldemokraták és kommunisták elvei között nincsenek nagy ellentétek. Helyesnek tartja, hogy a szociáldemokratapártot míg az államhatalom rendszeren konszolidált viszonyok között nincsen, rendkívüli eszközökkel rendszabályozzák meg. Lehetetlennek tartja, hogy a szociáldemokratapárt ebben a rendkívüli időben, amikor még mindig forradalmi állapotokban élünk, szabadon mozogódhasson. Nem lehet tűrni, hogy a szociáldemokraták a keresztyén szocialista szakszervezetbe tömörült munkásokat terrorizálhassák. Hangsúlyozza a földbirtokreform megoldását, mert ez a bolsevizmus ellen többet ér, mint 50,000 fellüzött szurony. A kormánynak meg kell csinálni a szociális reformokat, bárhonnan vegye is hozzá a pénzt.

Megállapítja, hogy a szociáldemokrata munkások között még most is sokan örömmel látnák a bolsevizmus visszajöttét, sőt virágosóval fogadnák a bevonuló orosz vörös hadsereget. Ezeknek azt üzeni, hogy a kommunizmus csak volt, csak egyszer tudták a kezűnkől kiűzni a trójkort.

Beszéde végén a kormányt bizalmáról biztosítja, s kéri a miniszterelnököt, hogy az ország rehez helyzetét iarisák szem előtt s minden erejüket az ország boldogítására fordítsák. *Grieger* után *Fertsák* Jenő a megyei tisztviselők súlyos helyzetének javítását kéri.

Szadeczky Lajos: A kormány-programm legégetőbb, legfontosabb pontja a tisztviselők inséges helyzetén való segítés kell, hogy legyen. Majd áttér a vaggontakók szomorú helyzetére. Kéri a kormányt, hogy a kérdést gyorsan és végérvényesen oldja meg, mert ez az ország szégyenfoltja. A megszállott területek magyar lakosságán elkövetett atrocitásokról szól. Kéri a kormányt, hasson oda, hogy ezek az üldözések megszűnjenek. Majd a pártok együttműködéséről beszél.

— Fogjunk össze mindnyájan, akkor ismét boldoggá és virulóvá tudjuk tenni Magyar országot.

Rakovszky aki időközben átvette az elnöklést 10 perc szünetet rendel el.

Szünet után *Dvorcsák* Győző a magyarországi lótság nevében ünnepélyesen tiltakozik az ellen, hogy őket elszakítsák az ezeréves Magyarországtól. Magyarországhoz tartozunk s Magyarországgal egyek vagyunk.

Dvorcsák után *Lezaga* Pál rutén képviselő felolvast a Magyarországi rutén nép nevében egy deklarációt, mely szerint a rutén nép nem akar elválni az ezeréves Magyarországtól s a közös nagy egységben megmaradnak bármily körülmények között is.

Huber János a nyugatmagyarországi némettség nevében biztosítja a kormányt a némettség támogatásáról.

Utána *Csizmadia* Sándor volt népbiztos és államtitkár folytonos derűtséggé és zaj közepette a Károlyi kormány s kommunizmus alatti szereplését ismerteti. Majd rátér a magyarországi munkáspártnak programjára. Miután hosszabb beszédet mond folytonos derűtséggé között, kéri az elnököt, hogy tekintettel az idő előrehaladott voltára, beszédét másnap folytathassa. Az elnök *Csizmadia* kérését megtagadta. *Csizmadia* lapunk zártakor még beszél.

Halálos ítélet Kecskeméten

Kecskemét, július 29. (Nemz. St. tel. jel.) Ma hirdette ki a kecskeméti törvényszék ítéletét *György* József és *Fehér* Kálmán ügyében. *György* volt az, aki *Fehér* István gazdálkodót ennek 17 éves *Kálmán* fia felbujtására agyonverte. A bíróság *György* Józsefet kötélláltali halálra, míg *Fehér* Kálmánt, aki még kiskorú, 4 évi fegyházra ítélte.

Nyomozás a keddi vérengzés ügyében

Budapest, július 29. (N. St. t. j.) A keddi esti Lipót körüti vérengzés ügyében *Matyasovszky* főkapitány szigorú nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. A rendőrség megállapította, hogy *Frommer* pisztollyal löttek a tüntetők. A rendőri nyomozás során *Srubián* rendőrkapitány 140 szemtanút hallgatott ki, akiknek vallomásából megállapították, hogy a támadók közül többen bricsesz nadrágot, kamasnit és sportsapkát viseltek.

Jelentkezett tanuvallomásra egy rendőrellenőr is, aki találkozott egy gyalogsági őrmesterrel, aki azt mondta neki, hogy tanuja volt *Verebélyi* bankigazgató meggyilkolásának és közölte a tettes nevét és állását is. Az őrmester megismételte vádját a rendőrségen is. Egy másik személy ellen is súlyos, határozott bizonyítékok vannak. A „Tébe” (takarékpénztár) 500,000 korona jutalmat tűzött ki a gyilkosok kézrekerítésére.

Internacionálé és cionizmus

II.

Az emberiség legnagyobb része nincs tisztában az internacionálé valódi céljával. Ugy szerepel ez az intézmény, mint a munkásosztály világszervezete, melynek főcélja a munkások anyagi és szellemi jólétének előmozdítása. Tagadhatatlan, hogy e tekintetben ért el eredményeket az internacionálé, főleg anyagiakat, de a kikényszerített eredményeknél sokkal több kárt tett anyagi téren is, mert szembeállította egymással, egymás előtt gyűlölt és folyton harcban álló társadalmi osztályokká tette a munkást és munkaadóját, mert az internacionálé nem a megértés és emberszeretet szellemében dolgozott, hanem a gyűlöletet hirdette és ezzel mindenütt reakciót teremtett. A munkásokat a többi társadalmi osztályok irigyévé, ellenségévé nevelte. Nem arra tanította őket, hogy előre törjenek, műveljék, neveljék magukat, mert hiszen ha ilyenre tanította volna a munkásokat, akkor kikiklott volna az internacionálé körme közül az a rabszolgahad, amely féktelen gyűlöletében minden más társadalmi osztály kipusztítását tűzte ki céljává. Ennek a gyűlöletnek termelése, élesztése, táplálása, folyton munkában és ébrentartása volt az internacionálé eszköze, főcéljához: a társadalom megfertőzése, minden tekintély lejáratása és az állami szervezetek széttűlesztéséhez, lerombolásához. Ezért tanította, hogy nincs Isten, tehát nem lehet vallás, nincs nemzet, következésképpen nem lehet állam. Csak egy van: a saját anyagi érdek és az anyagiasság imádása. Kiverte, kilépte az ember Isten részét: a lelket, megölte a jóérzést, hogy a lélek nélküli emberállatot rabigájába hajta, kedve szerint uszította az embereket egymásra és gyilkosokat neveljen azokból, akiket azzal uszított a többi társadalmi osztályra, hogy a munkásságot elnyomják.

Szellemi téren az internacionálé visszatartotta az emberiség fejlődését, mert visszatartotta a munkásokat mind attól, ami a lelket műveli és széppé teszi, az emberiség gondolkodását megneemesíti. Szinleg ugyan hirdette a munkásság egyetemének felvilágosítását. Ez azonban nem volt valódi felvilágosítás, hanem tényleg abban állott, hogy agitátorokat képzett ki a lelkek megfertőzésére, akik tölcserrel töltötték a munkásokba az elégedetlenséget és a többi társadalmi osztály elleni irigykedést, gyűlöletet. Az emberi természet hajlandó a rossz, mint a jó befogadására, különösen ha arról van szó, hogy egyik-másik embertársának jobban van dolga. Azért a munkásosztályba oltott gyűlölet maradandó s mindaddig veszélyeztetni fogja az emberiséget, amíg a munkásság vallásos és erkölcsös felfogása meg nem változik, míg fel nem szabadul az agitátorok hatalma alól.

Zug, forrong, lármázik és üvölt ma is az internacionálé. Azt hazudja, hogy munkástelevéreiért. De valójában még ma is pusztítani, rombolni, gyilkolni akar, mert a kenyeret akarja kivenni azok szájából, akik legjobban rá vannak utalva, akik legnehezebben jutnak hozzá. Most a kiéhezetés fegyveréhez nyúlt. Az az agitátorhad, amelyik a hadseregeket széttűlesztette, mert arra tanította a munkásokat, hogy ne gyilkolják egymást, ma önmaga akarja, hogy a munkások egymást gyilkolják, a legáljasabb, a legkínzóbb, a legszörnyűbb halállal, az éhséggel. Az internacionálé gyűlölködése már az elvakultságig fokozódott. Nem látja, hogy amikor a burzsoát akarja ütni, tulajdonképpen és legsúlyosabban a munkásságot üti. Nemcsak azt igazolja ez az intézkedése, hogy a lelkeiben gyűlölet sohasem lehet helyes intézkedés alapja, hanem azt is, hogy az internacionálé kezd megrokkanni. Kezdi elveszteni az esztét, a gyűlölet már megvakította, hogy aztán mint vak koldus, mint parázna rokkant zuhanjon a poklok mélységébe.

Az irás azt tanítja, hogy a lelki nagyságot szenvedések között lehet megismerni. Az utolsó évek szenvedésében ismertük meg az internacionálét, ekkor tudtuk meg igazi célját, és látjuk azokat az eszközöket, amelyekkel harcol. Bizony ezekre az eszközökre, az internacionálé céljára legkevésbé sem mond-

hatjuk, hogy a nagyság példáit mutatták meg nekünk.

Önző, üzletet kereső, testekben fogamzott meg az internacionálizmus, a proletárizmus, a marxizmus eszméje, s amilyenek a szülők voltak, olyan a gyerek is. — Már ismerjük, már látjuk teljes valóját.

Azt hiszem azonban, hogy hatalma alkonyodóban van s már nem sokáig képes az emberek lelkét fertőzteni s testét rabszolgaságba hajtani. Az kellett, hogy egészen megismerjük istentelenségét és most tudunk már ellene igazán védekezni, az erkölcs, a lélek nemesítés fegyverével. Most már kihívta maga ellen az internacionálé a világ haragját, most már pusztulnia kell a marxizmusnak, amely lelketlen, valástalan felfogásával csak rombolni, de teremteni nem tudott. Most már látnia kell a munkásságnak, hogy a gyűlölet leszegez, röghöz köt, testet, lelket rabszolgává tesz; a vallás, az erkölcs világszágát, erőt ad, a nemzeti érzés kitarásra buzdít s ezek együttvéve alkotják azt az embert, amelyet az Isten saját képére teremtett.

Dr Tervey Tamás.

Lenin az angol tárgyalásokról

Rotterdam, júl. 29. (Nemz. St. tel. jel.)

Lenin az angol orosz tárgyalások kapcsán kijelentette, hogy Oroszország nagyon óvatos lesz. Rámutatott Anglia és a többi szövetséges államok magatartásának különbözőségére az orosz kérdésben. Reméli, hogy az angol munkások megakadályozzák, hogy a szövetségesek a szovjet-kormány ellenségeinek municiót szállítsanak. Ha Anglia azt hiszi, hogy csapdába ejtheti Oroszországot, akkor nagyon téved. Oroszország józanul gondolkodó diplomáciája papírért csak papírt és realitáért realis dolgokat ad. Franciaországot illetően Lenin élesen nyilatkozott. Ha Franciaország tovább is támogatja Lengyelországot — mondotta — akkor rá kerülhet a sor, hogy elveszti a Lengyelországnak hitelezett pénzeit is, amint Oroszországban már el is vesztette.

Mikepércsi idill

Bolszeviki szellem a presbiteriumban

Ismerős kézből panaszos levelet kaptunk. Szomorúan jellegzetes tanubizonyságát foglalja magában e levél annak, milyen mély nyomatást hagyott és milyen durvító és aljasító hatást tett a lelkekben az aránylag rövid vörös uralom is. — Egyházra, vallásra, papra nincs szükség, ezt gajdolták, a legpokolibb számitással az eladdig józanéletű, istentiszteelő derék magyar nép fülébe azok a zsidó agitátorok, akiknek a rend és nyugalom felborítása csupán azt szolgálta, hogy a fejtelenségben minden hatalmat a zsidóság kezébe kaparítsanak, s akik magok, le se törölven piszkos kezükről a keresztyén burzsuj-vért, a zsinagógákba mentek imádkozni. Mert nekik csak a magyar haza, meg a keresztyén vallás nem kellett. Míg a keresztyén papok, különösen a jezsuiták és és apácák közül sokan áldozatát is estek a zsidóterrornak, addig egyetlen zsidó rabbinak vagy zsinagógának sem esett bántódása. S a megkötlyasodott magyar nép, különösen a munkásság hosszú időn át nem vette észre, hogy a zsidóviláguralom megépítéséhez használják fel silány eszközül.

A mikepércsi kis esetet úgy tekinthetjük, mint a piszkos közelmúlt utórezgését.

Ime a panaszos levél:

A Tiszántúli ref. egyházkerület utasította a mikepércsi presbiteriumot, hogy lelkészének megélhetését megválasztásakor adott díjlevelében foglalt terménybeli járandóságainak vagy természetben, vagy a mat pénzértékben való megadásával biztosítsa. A presbiterium azonban a kerület határozatának végrehajtását egyszerűen megtagadta. — Így van az, mikor falun egy testületnek még mindig módjában van nem saját törvényes felsőbb hatóságának, hanem egy bolszeviki vezérnek utasítását követni; így van az, mikor egy falusi presbiterium többsége még mindig nem hisz a becsületes jogrend visszalásában. — A kerülettől azonban remélhetőleg megkapja a kioktatást.

Szaporodik a város lakossága

Az első félev statisztikája

A hadviselt államok legtöbbje mosolygásra kényszerítő módon iparkodik lakosságának a nagy háboruban megcsappant lélekszámát megjavítani, pótolni és helyrehozni. Franciaország például törvénybe iktatta nemrég, hogy kecségetető állami jutalmakat és társadalmi előnyöket biztosít a francia szülő-nőknek. S a franciák reménye mégis oly kevés, hogy a L'Echo de Paris nemrég keserű szarkazmussal leckéztette meg a renitens és akaratos francia mamákat.

Szegény Csonkamagyarország nem tud ugyan hasonló eszközöket igénybe venni az elesett és eltűnt embervesztés pótlására, hála azonban a magyarok Istenének, olyan örvendetes a szaporodás a Prokrusteságyba kényszerített darab-országban, hogy ilyen arány mellett rövidesen kiheverjük a veszteségeket.

Kíváncsiak voltunk, hogy állunk e tekintetben a Tiszántul metropolisában és felkerestük az állami anyakönyvi hivatalt, ahol az 1920 év első hat hónapjáról a következő statisztikát kaptuk:

Született január 1-től június 30 ig 1620 gyermek, meghalt 1104 egyén, szaporodás tehát 516 fő, házasságot kötött ugyanezen idő alatt 688 pár.

A múlt év első felében született 1105 gyermek, meghalt 1244 egyén, csökkenés tehát 139 fő, ami a statisztika szokatlanul örvendetes javulását jelenti. A házasságkötések számában ellenben visszaesés állott be, amennyiben a múlt év első hat hónapjában 852 pár mondotta el a boldogító igent. Megkérdeztük ennek oka felől *Arnóczy József* állami anyakönyvvezetőt, aki a következő felvilágosítást adta:

— Hogy a házasságkötések száma az idei első felében kevesebb, mint a múlt év első felében, bizonyosság arra, hogy a harctérről hazahozott *nősülési-láz* csillapodóban van. Ma már több megfontolással lépnek házasságra a hivatalok, s különösen örvendetes csökken a múlt évben oly erősen lábrakapott 18—22 éves gyermekifjak házasságkötésének száma.

Ha egybevetjük a statisztikát, 1,2% évi természetes szaporodást és a normális állapot jóval meghaladó fokozatos növekedést láthatunk, — ami minden okot megad nekünk arra, hogy szegény Csonkamagyarország során nincs miért kétségbeesünk...

A titokzatos Kállay

történetét, akit, mint magyar honost, Tiflisz városából az oroszok a háboru alatt kiutasítottak, s aki hosszas hányattatás után a debreceni közokórházban halt meg 1919 május 29 én, többféle változatban megírták abból az alkaiomból, hogy a berlini hadifogoly iroda érdeklődött az ő és testvérei kiléte után.

Mint hitelt érdemlő forrásból értesülünk, ennek a titokzatos Kállay István Arthurnak az atyja: *Kállay Ferenc* a múlt század 80-as éveiben *debreceni theologus* volt (és nem gimnáziumi tanár), akire még sokan emlékezhetnek, mert Oroszországba való kivándorlása annak idején nagy felűlést keltett.

Kállay Ferencnek az atyja pedig nem volt más, mint *Kállay István*, a debreceni ref. tanítóképezde gyakorló-iskolájának évtizedeken át volt vezető-tanítója, a városban közismert *Kállay bácsi*, akinek keze alatt a 70-es és 80-as években a debreceni intelligens családok nagy része nevelkedett. Kállay bácsi nagyon haragudott a fiára, hogy teológusból véndor dalenekes lett, de későbbben kibékült vele és a fiu az öreget a 90-es években az Oroszországban született legidősebb unokával együtt meg is látogatta. Ez az unoka volt a tavaly elhunyt, most keresett Kállay, aki a sors különös végzése folytán — *haza jött meghalni*.

Kramarz lesz a tót miniszter

Bécs, július 29. (Nemz. St. telefon jel.) Pozsonyi hírek szerint Dérér István tót meghatalmazott miniszter lemondott. Utódja Kramarz volt miniszterelnök lesz.

HIREK

Zih Sándornak,

a jó pásztornak, a Krisztus szive szerinti papnak, a szelid és alázatos szívű lélek-embernek, a szegények és elhagyottak, árvák és özvegyek önzetlen barátjának és pártfogójának emeltek örök időkre szóló márványemléket hívei, barátai és tisztelői. Nem, hogy nagyot és világraszólót alkossanak, nem, hogy dicsőség és hír után törhessenek, hanem, hogy megtiszteljék az életet, amely emberi volt ugyan, de tiszta, mint a halkan csobogó patak kristályos vize és egyszerű, mint a puritán kalvinizmus maga. Mert Zih Sándor nem kereste a földi dicsőséget, nem kapaszkodott rang szereplés és ünnepletés után, — csak élt szerényen munkálkodva, mint Urának és Krisztusának hív és igénytelen szolgálója. Ahogy az Irás parancsolja: „Ne legyetek, miként a vámos és farizeus: nagyra-vágyók és hiúsággal eltelték! ... Oh, a testté vált szeretet és jószág, szerénység és lelki nemesség volt ő, igazi „jó pásztor“, kinek emléke maradandó és élni fog mindörökké ...

— Kiegészítettek a lakásrendeletet. A lakásügyek legfőbb hatósága leiratban értesítette Debrecen város tanácsát, hogy a debreceni lakáshivatalnak engedélyt adott helyiségrészek hatósági igénybevételére. Ez tulajdonképpen a lakásrendelet kiegészítését jelenti, amire már régóta szükség volt.

— Felhívás. Az ipartestület felhívja az érdekelteket, hogy munkakönyvük kiváltása végett okmányaikkal a mai naptól kezdve jelentkezzenek.

— Az irek nemzeti szabadságharca. Berlii értesülés szerint egész Irországban teljes anarchia uralkodik. Az angolkormány tehetetlen az ir felkeléssel szemben és kénytelen belenyugodni abba, hogy Irország több mint háromnegyed részét köztársaságnak kiáltják ki. — Az egyes szakszervezetek és páriok csatlakoztak az ir köztársasághoz.

— Mi hír Fogarásról? Az oláhok által Fogarásról kiutasított Dallos József állomási előjáró, aki most érkezett Erdélyből, szívesen ad felvilágosítást az érdekelt menekülteknek. Címe: Rázon-puszta, Tiszalök. Csak válaszbélyeget kér.

— A Baross Szövetség tisztelettel felhívja összes alapító, rendes, pártoló és kültagjait, hogy tagsági igazolványukat a tagsági díjnak lefizetésével egyidejűleg, a mai naptól kezdve a hivatalos órák alatt a Kossuth-u. 7 sz. alatti üzlethelyiségben átvenni sziveskedjenek.

— Gyűlnek az adományok. A vámospércsi tüzkárosultak felsegítésére naponként érkeznek adományok az ország minden részéből, csak Debrecenből nem. Tapolca, a Balaton mellől, 920 koronát küldött, a biharmegyei Hajdubagos pedig 50 koronát. Adományokat elfogad a „Hajdúföld“ szerkesztője is. — Igazán restelni való, hogy az oláh hordák áldozatai a vámospércsi keresztyén tüzkárosultak felsegítésének ügyét még nem karolta fel senki Debrecenben.

— Külföldiek összeírása. A belügyminiszter tudvalevőleg elrendelte az összes külföldi állampolgárok összeírását, azonban a jelentkezési díjat 200 koronáról 20 koronára szállította le.

— Ki ad lakást menekült házaspárnak. Bijely Jenő nyugalmazott telekkönyvezető és neje hajléktalanok lesznek augusztus 1-én, mert eddigi lakásukból (Csillag-utca 37, hónapos szoba) el kell költözniök. A csendes, idős házaspár szoba-konyha lakást keres.

— Az elszakított Szálnok. Az orosz betöréskor a Kárpátok alján levő Szálnok községet tönkre ágyúzták az oroszok. Szálnokot a hős hajdúfiúk (a 39-esek és a 3-as honvédek) védelmezték. Több száz hajdúfiút temettek el az ottani temetőbe. A háború alatt az elpusztított Szálnok fölépítésére 25,685 koronát gyűjtöttek össze Hajdúvármegyében, melyet azonban nem tudott a megye odajuttatni, most sem tudja, mert Szálnok (Hajdúszálnok lesz a neve, ha újraépül!) a cseh zsebrákok megszállása alatt áll. Az alispán az összegyűlt pénzt a Debreceni Első Takarékpénztárban helyezte el.

— A székely ifjak napja meleg érdeklődést váltott ki társadalmunk minden rétegében. A szombaton tartandó gazdag műsoros estély a legteljesebb sikerrel kecsegtet. A vasárnapi nagyerdei népneműly igen kellemes szórakozást fog nyújtani városunk közönségének. A nemes célhoz méltóan buzgókodnak társadalmunk vezetői s a nagyszámu székely ifjú gárda, fáradságtalanul dolgozik az ünnepesség sikerén. Régen megértette közönségünk, hogy a hontalanok, hazájukból kioldozottak minden lépését testvéri szeretettel támogatni kell. Olyanokon segítünk, kik napról-napra élni alig tudnak azért, mert magyarságukat feladni semmi áron sem voltak hajlandók. Jegyek kaphatók a menekültügyi kirendeltségnél, már csak korlátozott számban. Páholy elfogyott. (Simonffy-u. 1. c. 1. em.)

— Meglépett szélhámos táncmester. A debreceni táncoktatókat kellemelelenül érintette, mikor az oláh megszállás alatt iparendélyt adott a rendőrség Vas Miklós nevű táncmesternek, mert az engedély kiadására nem volt semmi szükség. A rendőrség az iparendély kiadását azzal indokolta, hogy az illető rokkant. Vas (Eisenstein) Miklós (Móric) nagy reklámmal és dobveréssel megkezdte működését: kivette a Kisbika termét, szerződötlet zongoristát, rendezett az „aranyifjúság“ cégére alatt táncvigalmakat, melyekre azzal csodította a közönséget, hogy reggelig tartó tánc lesz, a díjakat fel is szedte és 12 órakor a rendőrség berekesztette a táncmulaiságot. Mellékesen még cukorral is kereskedett, vagyis inkább láncolt, a lapokban hirdetett. De a nagy reklámmal indult vállalkozás nem sikerült, mire a kitűnő tánc- és illemtanár, aki oklevélét is a kommdn alatt szerezte, tehát az is érvénytelen, meglépett Debrecenből, hátrahagyván szépszámu hitelezőinek a helyettesét, Weisz Lázár volt kereskedőségét, aki oklevél nélkül kontárkodott, Mint értesültünk, a szélhámos zsidó táncmester, aki a régi, megállapodott hirnevű, debreceni keresztyén táncoktatók megrottására tör, ezekre menő adósságokat hagyott hátra. Ados maradt a teremdíjjal, a zongorabérrel, a zongorás munkabérével, a vigalmiadóval, a rendőrdíjjal, a nyomdászamlákkal és a hirdetési díjakkal, sőt a hitelbe vásárolt cukor árával is és még ki tudja, hányan károsodtak? Persze a károsultak szidják a szélhámos zsidót, de még a tizedrészenek sem jut eszébe, hogy felmentést tegyen ellene, pedig éppen ez biztosítja az ilyen szélhámos további megélhetését — másutt! Mert egészen bizonyos, hogy az ilyen szélhámos az ország másik részében ugyanugy folytatja kártékony működését, mint itt. Így bűnözött végig pl. Horti (Hermann) Alfréd kávéis az egész országot, míg végre — milliomos lett. Ezzel szemben a keresztyén Schaff Jánost a rendőrség, mely a zsidó szélhámos ellen nem tudja megvédeni a közönséget, mert hiszen a becsapottak százaai sem sietnek a támogatására, 100 koronára büntette az oláh megszállás alatt, mert a bál kezdete előtt 10 perccel hamarabb felgyújtották a bálteremben a villanyt. Világítóanyag pazarlásért ítéltek el. Így megy ez most is, a rettenetes „fehér terror“ idején!

— Trachomások a járványkórházban. A városi tanács hozzájárult a kórházigazgató azon előtérjesztéséhez, hogy a trachomas beteget a kórházból a járványkórházba telepítsék. A volt trachomas osziáiyon pedig eim-betegetek helyezzenek el. Végre az első intézkedés, mely nem hívja ki az elitől kritikát!

— Hazafias dal- és táncostélyt rendez augusztus 1-én vasárnap este 8 órakor a debreceni Petőfi-dalkör az Arany-Bika nagytermében. A rendezőség külön meghívót nem bocsájtot ki, de szívesen látja az egész város polgárságát. A belépődíj 26 korona személyenként a vigalmi adóval együtt.

— Pezsgős üveget vesz a Török pezsgőgyár. — VALUTA-TÖZSDE. Irányzat eleinte lanyha, később javulás állott be. Különösen a lírát keresték. Márka 458—456. Lira 10'15—10'18. Lei 438. Napoleon 635. Dollár 344—350. Francia frank 1390. Romanow rubel 319. Liva 390. Szokol 166. Dinár 901.

— Bajtársak találkozája. Azok a volt 39-esek, akik 1914 ben munkásosztaggal (Arbeiterabteiluna) indultak a harctérre, aug. 1-én vasárnap dé után 4 órakor találkoznak a Csapókerti iskolában.

KIS HIREK

— *Eltávolították az oláhok* a Bocskai, Arany János és Balogh Péter püspök arcképét a nagyszalontai városházáról. Még az emléket is el szeretnék törölni annak, hogy az a szintiszta magyar hajdúváros mindig erős fészke volt a magyarságnak. A szalontai hajdúk alig várják, hogy megszabaduljanak a piszkos bocskoros hadtól.

— *Példát mutat Kecskemét* arra, hogy a vagonlakó menekült tisztviselőket hogyan lehet lakáshoz juttatni. A nagy lakásokban terpeszkedő galiciaiakat kitelepíti s mindjárt van lakás. — Hátha mi is megpróbálnók?

— *Felényire esett az ára* a kalapnak Pesten. Semmi más különösebb oka nincs, mint az, hogy a 7—8 száz koronás uzsoraárakat nem volt hajlandó megfizetni a kifosztott közönség.

— *Milliomos kommunista zsidót* tartóztatott le a pesti rendőrség. Baróti (Bardach) Samu volt banktisztviselő, aki a budai urnapi körmenet alkalmával elköveletti vérengzés okozója volt. Saját bevallása szerint három milliót szerzett a kommdn alatt. Most valutazérkedéssel foglalkozott, faji szokás szerint.

— *Köszönetét fejezte ki a kormányzó* Soós Károly tabornoknak a honvédelmi miniszteri tárcától való megválása alkalmával.

— *Felfedezték a kilencedik bolygót* a napnak, mely a nap körüli pályáját 180 földi év alatt teszi meg.

Az orosz-lengyel béke

— *Páris, július 29.* (Nemz. St. tel. jel.) Francia diplomáciai információk szerint a lengyel kérdésnél ellentétek merültek fel Csicserin és Trockij között. A moszkvai gyűlésen a Lengyelországgal való békét tárgyalták és Csicserin a tárgyalások minél előbbi megkezdése mellett foglalt állást, míg Trockij inkább hajlandó arra, hogy a békét Varsóban kössék meg. A gyűlésen Trockij beszéde nagy tetszést keltett ugyan, de a végrehajtó bizottságban a két éramlat egyenlő erős.

— *Rendőri hírek.* özv. Romzsa Lászlóné Piac-utcai lakos panaszt tett, hogy a Honvéd-utcai volt lakásából a Piac-utcai új lakásába költözés közben ismeretlen tettesek 2—3 ezer korona értékű ruha és konyhaedény neműt elloptak. A nyomozás során kiderült, hogy a tettesek Porcsin Ferenc, Somlai Imre, Juhász Ferenc, Diószegi Sándor és Molnár András költöztető munkások voltak, kiknél megtalálták a lopott holmikat. A rendőrség a tolvaj munkások ellen megindította az eljárást. *Tengeri tolvaj:* Csapó Péterné Hajó-utcai lakostól nagy mennyiségű tengerit loptak el. A rendőrség nyomozza az ismeretlen tengeri tolvajokat. — *Zsebvágás:* Szappanos Alajos debreceni lakostól, a Budapestről Debrecenbe menő személyvonaton ismeretlen tettes, zsebéből kilopta 1000 korona készpénzt és 5100 koronáról szóló utalványt tartalmazó pénztárcáját Nagykatá állomáson. A rendőrség nyomozza a zsebtolvajt. — *Sikkasztó főpincér:* Németi Márton az Angolkirályné-kávéház főpincére néhány hónappal előbb átveit megőrzés végett egy néhány ládát, melyben Földváry József, Ferenc Budapest Podmaniczky-utcai lakos tulajdonát képező ruhanemű volt 15 ezer korona értékben. A rendőrség nyomozott ez ügyben, melynek során kiderült, hogy Németi főpincér átszökött az oláhokhoz és Csucsán üzi most a sikkasztást. *Ruhatolvaj:* Arnóckczy János Nap-utcai lakostól ismeretlen tettesek 1000 korona értékű ruhaneműt loptak. A rendőrség nyomozza az ismeretlen tolvajokat.

— *Pincértanulónak,* két jó családból való, intelligens fiu felvétetik, teljes ellátással. Csapó-utca 14 sz.

— *Varga János és Társa* bronzműves, villany- és gázszerelő, vízvezetéki, csatornázási iparosok. Battyány-u. 26. sz.

— *Legrosszabb nyakkendőit* újjáalakítják „Kolosné nyakkendő termében“ Rákóczi-u. 23.

— Utazó evőeszközök. A budapesti államrendőrség házkutatást rendelt el valamilyen bűncselekmény elkövetéséből kifolyólag Lőwi Zsigmond, Budapest, Podmaniczky-utcai lakosnál. Ez alkalommal érdekes tolvajlásra bukkantak. Lőwi lakásán ötvenegy darab alpakka ezüst evőkészletet, kanalat, tálcskákat találtak, melyekben „Arany Bika szálloda” felirat volt. Minthogy kétségkívül a debreceni „Bika” szálloda tulajdonai a talált tárgyak, leírt a budapesti államrendőrség a debreceni államrendőrségnek, hogy indítsa meg a nyomozást. A debreceni rendőrség lényeg megállapította, hogy az „Arany Bika Szálló” étterméből és kávéházából valók a talált tárgyak, mielőtt értesítette a budapesti államrendőrséget, mely leirtóztatta az orgazda zsidót és ellene az eljárás folyamatba helyezte. Érdekes, hogy a „Bika” szállodában nem tudnak a hiányról semmit, mely megerősíti azt, hogy a holmikát hazamosabb idő óta egyenként lopkodták. Nagyon valószínű, hogy egész tolvajborda működik, mellyel Lőwi összeköttetésben áll. A debreceni rendőrség nyomozza a tolvaj társaságot.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

HETI MŰSOR:

Péntek: Vasgyáros, színmű.
Szombat: Székely nap előadása.
Vasárnap: László Gyula bucsufellepte, Rang és mód, színmű.

Ma Vasgyáros színműt adják. Ohnet örök szép regénye után írt színműben Kovács Lulu és Erneyi János bucsuzik.

László Gyula bucsuja vasárnap lesz a Rang és mód színműben.

Cirkuszapachok II. Amerikai kalandortörténet 8 felvonásban bemutatja az Uránia.

Asta Nielsen, a nagy művésznő parádés szerepében „A törvény nevében” című 5 felvonásos bűnügyi drámában lép közönségünk elé. Bemutatja az Arany Bika mozi.

Francia Pathé film az Apollóban. „A szerelem gyermeke” című négy felvonásos dráma kerül ma műsorra, a szereplők Páris legjobb színészei.

Oroszországgal békét kötnek

Berlin, július 29. (Nemz. St. tel. jel.) A boulognei tsnácskozásokon Franciaország és Anglia egyértelműleg megállapodásra jutottak abban a kérdésben, hogy Oroszországgal haszthatatlanul békét kell kötni. Az általános békekötés azonban csak a lengyel béke megkötése után történhet meg. Megállapodtak abban is, hogy Londonba konferenciát hívnak össze az orosz béke ügyében, amelyen Anglia, Franciaország és Oroszországon kívül a románok és a letiek is részt vesznek.

SPORT

A DEAC atlétikai, vívó, téli sport és társadalmi szakosztálya július 31-én szombaton délután 4 órakor az Egyetemi Kör helyiségében gyűlést tart. Minden tag megjelenését elvárja az elnökség.

Footballbírák—DTE old-boy. Érdekes mérkőzés lesz szombaton a nagyverdei pályán, amikor is a football bírák a DTE öreg játékosai-val fognak küzdeni a győzelemért. A footballbírák a között Zempléni Gusztáv, Urbanovics, Szegedy, Balog is fog játszani.

Törvénykezés

§ Hat hónapi börtön lopásért Nagy György és Bogocsi Julianna, akik vadházasságban élnek egymással, közösen betörték dr. Filep Menyhért padlására, s onnan női cipőt, bluzt, fehérneműt loptak s eladták a zsidóvásáriban. Ma vont a felelősségre őket a Bényei Gyula elnökléte alatt álló tanács. A vádlottak töredelmesen beismerték tettüket. A bíróság Balogh István vádbeszéde után hat hónapi börtönrre ítélte őket. Az ítélet jogerős.

APOLLO	URANIA
Péntek—Vasárnap 3 nap Francia Pathé film. Szerelem gyermeke Dráma 4 felvonásban. Előadások 7 és 9-kor.	Péntek—Vasárnap 3 nap Cirkuszapachok II. Amerikai cirkusz történet 8 felvonásban. Előadások 7 és 9-kor.
ARANY BIKA MOZI	
Péntek	Szombat
Asta Nielsen főszereplésével A törvény nevében Bűnügyi dráma 5 felvonásban. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	

A buza, rozs, kétszeres és árpa téritési ára.

A m. kir. miniszterium 6060—1920. M. E. sz. rendeletével az 1920. évi termésből származó és közcélokra beszoigáltatandó buza, rozs, kétszeres és árpa téritési árát az alábbiak szerint állapította meg:

100 kgr tiszta sulyu buza ára 500 kor., 100 kgr. tiszta sulyu rozs, kétszeres és árpa ára 400 korona. Ezen árak buzánál 2 százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 76 kg. sulyminőségű, egészséges rostált buzára,

rozsánál és kétszeresnél 2 százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 71 kg. sulyminőségű, egészséges, rostált rozsról, illetve kétszeresre és

árpánál 2 százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 62 kg. sulyminőségű, egészséges, rostált árpára vonatkoznak.

Amennyiben a buza, hektoliterjének sulya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 76 kg-nál nagyobb, a megállapított téritési ár a hektolitersulykülönbözetnek minden teljes kg-ja után 78 kg-ig bezárólag 1 korona 50 fillérrel, azon felül minden további teljes kg-nál kisebb a megállapított téritési ár a hektolitersulykülönbözetnek minden megkezdett kg-ja után 73 kg-ig bezárólag 1 korona 50 fillérrel, azontul minden megkezdett kg-ja után, de bezárólag 71 kg-ig további 2 koronával csökken.

Amennyiben a rozs vagy kétszeres hektoliterjének sulya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 71 kg-nál nagyobb, a megállapított téritési ár, a hektolitersulykülönbözetnek minden teljes kg-ja után, de legfeljebb 3 kg. sulykülönbözetig 1 koronával emelkedik, abban az esetben pedig, ha a rozs, vagy kétszeres sulyminősége 71 kg-nál kisebb, a hektolitersulykülönbözetnek minden megkezdett kg-ja után, de legfeljebb 3 kg. sulykülönbözetig 1 koronával csökken.

Amennyiben az árpa hektoliterjének sulya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 62 kg-nál nagyobb, a megállapított téritési ár a hektolitersulykülönbözetnek minden teljes kg-ja után, de legfeljebb 4 kg. sulykülönbözetig 7 koronával emelkedik, ha pedig a sulyminőség 62 kg-nál kisebb, a hektolitersulykülönbözetnek minden megkezdett kg-ja után, de legfeljebb 2 kg. sulykülönbözetig 4-50 fillérrel csökken.

Amennyiben a buza, rozs, kétszeres vagy árpa 2 százaléknál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett 1—1 százalék többlete után a megállapított téritési árból 100 kg-ként buzánál 2-50, rozsnál, kétszeresnél és árpánál pedig 2 koronát kell levonni.

A jelen rendeletben megállapított téritési árakat, melyek magukban foglalják a legközelebbi, de 10 km-nél nem nagyobb távolságra fekvő vasuti vagy hajóállomásra, raktárba vagy feldolgozó telepre való szállítás költségeit is, csak nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni. Az eladó az általa adott zsák árát külön felszámíthatja.

Ez a rendelet kibirdetésének napján lép életbe.

Debreczen, 1920. július 29.

Hözélelmezési ügyosztály.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
telefon: 1365.

Borosbordók
eladók. Megtekinthetők d. u. 2—3 óra Vár-u. 8.

Székely
menekült diák állást keres gazdaságban esetleg hivatalnál. Cím a kiadóhivatalba.

Koros Sándor
Térli-szabó Házlelőben Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns térfiöltönyök kaphatók.

Eladó
a Rákóczy-utca 25. sz. ház. Értekezhetni Bikabas augusztus 3 és 4-én — Brandstätter tulajdonossal.

Makulatura
különként kapható lapunk kiadóhivatalában.

Baromfivész
elleni labdacsook ismét kaphatók. Csakis a Reménység gyógyszerárban Debreczen, Csapó-u. 22.

FORGÁCS I.
MŰHÁZS, Bádagos-utca.

Nyomdásztanulóul

felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3—4 középiskolát végzett értelmest f. u. — Jelenkezhetni bármikor.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tüzfát vagontételben és métermazsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Oreszt tüzfifa és szónkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

1920. El. XVIII. A. 92/5.

Versenyárgyalási hirdetés

Az igazságügyi államkincstár tulajdonát képező debreczeni törvénykezési és fogház épületen eszközlendő cserép és palatetőzet, kéménytető, kéményseprő járda, villámhárító és bádagos javítási munkálatok vállalatba adása céljából egységáras versenyárgyalást hirdetek.

Zárt ajánlatok 1920. évi augusztus hó 16. napjának d. u. 1 órájáig a törvényszéki főigazgatónál (I. em. 68. sz. ajtó) adhatók be.

Ajánlatok az egész munkálatokra együtt, vagy az egyes munkanemekre külön-külön is tehetőek.

Csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték: „Ajánlat az 1920. El. XVIII. A. 92/5. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra” felirattal látandó el.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le.

A versenyárgyalás határnapjául 1920. évi augusztus hó 17. napjának d. e. 10 óráját tűzöm ki.

A munkafeltételek, előmérleti költségvetés és az ajánlati minta a törvényszéki irodafőigazgatónál (I. em. 68. ajtó) megtekinthetők avagy díjmentesen megszereshetők.

Debreczen, 1920. évi július 26.

Dr Kesserű Lajos,
törv. elnök.

Karbolineum kapható STERN festék-kereskedőnél Piac-u. 10.

Naptártömb 1920. évre mintegy 10—15 drb kapható lapunk kiadóhivatalában.